

Színészi pályára készült, de nem bánta meg, hogy 15 éve a Jókai Színház sűgőja lett

Editke, előre és ordítva!

Ha megkérdeznénk egy gyereket, mi szeretne lenni, ha felnő, egészen biztosan nem feleli azt, hogy sűgő. Balaskó Edit, a Jókai Színház társulatának tagja se erről a hivatásról álmodozott kislányként, ő színésznő szeretett volna lenni, csak aztán másként alakultak a dolgok. És bár kényszer szűlte a pályaválasztását, nem bánta meg.

V. KRASZNICA MELITTA

„1995-ben, a gimnázium elvégzését követően stűdiós-ként kerültem a Jókai Színházhoz, közben többször felvételiztem a pozsonyi szűnművészeti főiskolára, sikertelenül – kezd a mesélésbe Edit. – A stűdiós évek letevével el kellett döntenem, merre tovább, keresek egy másik stűdiót, tovább próbálkozom a főiskolával, esetleg másfelé veszem az irányt. Akkor jött az ajánlat a színház vezetése részéről, hogy legyek sűgő és némi csaliként hozzátették, hogy mellette játszhatok is. Így itt maradtam, és valószínűleg én lettem az országban a legfiatalabb sűgő. Ezt a posztot ugyanis általában a tánckarból kiöregedett művészek nyugdíjasok töltik be.”

Sűgőkat nem képeznek

Sűgőkat nálunk sehol nem képeznek, még tanfolyam sincs, ahol bizonyos mesterségbeli fortélyokat elsajátíthat az ember. Editnek is menet közben kellett beletanulnia. A laikus feltételezéssel ellentétben, miszerint a sűgőnak főleg az előadások alatt van fontos szerepe, a színésznek munkáját elsősorban a próba-

folyamat idején, annak is a kezdetén segíti a leginkább. „Mindvégig jelen kell lennem a próbákön, és mindaddig, amíg a színész nem biztos a szűvegtudásában, előmondom azt. A próbafolyamatnak ebben a fázisában sokszor hallok: Editke, előre és ordítva! Így a színésznek nem kell a szűvegen görcsölnie, hanem a szituációra, a játékra tud koncentrálni – magyarázta Edit. – Ehhez a munkához elsősorban az kell, hogy jó ritmusban mondjam a szűveget, ne akadályozzam a színészt, de előre se szaladjak nagyon. Úgy gondolom, azért vagyok jó sűgő, mert közel áll hozzám a színészet. Máiց folyamatosan kapok kisebb szerepeket, tehát bele tudom magam érezni a színész helyzetébe.” A próbafolyamat végére Edit kívűlről fűjja az egész szűvegkűnyvet. Ennek bizony többször hasznát vették a színházban, amikor be kellett ugrania egy-egy szerepre.

„Úgy gondolom, azért vagyok jó sűgő, mert közel áll hozzám a színészet”
(Dömötör Kristóf felvétele)

„Na, most mit mondok?”

A számtalan előadás alatt természetesen nem egy izzasztó, ám utólag visszagondolva vicces helyzetben volt része, amikor nagy segítségére volt a színészeknek. „Ritkán bár, de megesik, hogy előadás közben leblokkol a színész. Egy ilyen alkalommal éppen én is a szűnen voltam, egy apródot játszottam, amikor odafordult felém a koléga, és hangosan odaszólt: na, most mit mondok? Erre én: biztosan azt akarta mondani, hogy... És elkezdtem az ő szűvegét. Néhány szó után beugrott neki, és folytatta. Máskor pedig az egyik szintén rutinos színésznek pont egy párbeszéd közben esett ki a szűveg. Rövid hezitálás után így szólt: úgy hallok, kopognak. És kisétált a szűnpad szélére, ahol álltam a takarásban. Besűgtam neki a következő mondatát, ezek után már nyugodt léptekkel visszasétált a partneréhez, kijelentette, hogy rosszul hallotta, mégsem kopogtak, és a szűvegkűnyv szerint folytatta a párbeszédet” – árult el néhány vicces szituációt Edit.

Maradta papír

Kérdésemre, mennyire változott a 15 év alatt a munkája, mit csinál másként, mint a kezdetekkor, azt válaszolja: az évek során megszerzett tapasztalat főleg abban mutatkozik meg, hogy hatékonyabb tud lenni a próbákön. Egyébként itt nincs „műszaki fejlődés”, csak papír. „Fontos, hogy ne teljesen géphangon daráljam a szűveget, de túl sok érzelmet, a szerepről alkotott saját felfogásomat se vigyem bele, mert az esetleg megzavarhatja a színészt. Úgy hallottam egyébként, hogy létezik sűgők versenye, de én még soha nem voltam, egyszer talán ki kellene próbálni azt is” – búcsúzik nevetve Balaskó Edit.

Újszó 63. évfolyam 288. szám 15. oldal 2010. 12. 15.